

D E C I Z I E

20 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența

Președintele ședinței, judecător
JudecătoriiValentina Clevadî
Galina Stratulat, Iulia Sîrcu,
Maria Ghervas și Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot,

în cadrul procesului de insolabilitate intentat în privința Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex”,

cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 12 iulie 2017, prin care cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil, a fost respinsă,

A C O N S T A T A T:

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2016, s-a dispus inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex”, fiind desemnat în calitate de lichidator Constantin Dogot.

La 08 iunie 2016, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex”, a înaintat cerere, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil.

În motivarea cererii lichidatorul a menționat că reprezentanții debitorului nu s-au conformat cerințelor înaintate de administratorul/lichidatorul și nu au prezentat la prima cerere informațiile și documentele relevante activității curente a companiei debitoare, organele de conducere a debitorului nu au fost de găsit și nu au prezentat careva documente ce țin de activitatea economico-financiară a companiei.

A precizat lichidatorul că materialele primite, certifică existența datoriilor debitorului față de bugetul de stat, care nu au fost stinse și care nu sunt posibile de

verificat sau de combătut din lipsa contabilității, ceea ce atestă incapacitatea de plată a datoriilor scadente.

Debitorul era obligat de a înainta cerere introductivă până la ajungerea de facto în stare de insolvabilitate, însă a omis în mod intenționat de a se adresa în instanța de judecată pentru intentarea procesului de insolvabilitate.

Lichidator Constantin Dogot a punctat faptul că persoanele responsabile a Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” au continuat activitatea comercială prejudiciabilă atât pentru întreprindere, cât și pentru creditorii, deși era în mod vizibil, incapacitatea de plată, astfel organele de conducere a debitorului a omis cu rea-credință și în dauna creditorilor de a înainta în termenul prevăzut de lege cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate.

Totodată, lichidatorul invocă faptul că responsabili de conducerea companiei și aducerea ei în stare de insolvabilitate, precum și de prejudicierea creditorilor este fostul administrator al debitorului Voloșciuc Iana, care nu a controlat activitatea societății și nu a verificat adecvat starea economico-financiară curentă a Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” și care urmează să suporte și să execute creanțele creditorilor în partea neacoperită de masa debitoare.

Consideră Constantin Dogot că administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Voloșciuc Iana este direct responsabil de aducerea în stare de insolvabilitate a întreprinderii, urmând să fie tras la răspundere subsidiară.

Solicită lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” atragerea la răspundere subsidiară a administratorului și fondatorului unic al Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Voloșciuc Iana, cu încasarea din contul Irinei Voloșciuc, în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” a sumei de 107200,89 de lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2017, a fost respinsă ca tardivă cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolvabil (f.d. 42, 43-46).

La 27 martie 2017, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot, nefiind de acord cu hotărârea instanței de insolvabilitate a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea lichidatorului privind atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului să fie admisă.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 mai 2017, a fost admis recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot. A fost casată hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2017, în cadrul procedurii de insolvabilitate intentat în privința Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex”, cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot, privind atragerea la răspundere subsidiară a

membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil, cu restituirea pricinii pentru rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 89-95).

Instanța de recurs a concluzionat că instanța de insolabilitate nu a întreprins măsuri în vederea soluționării litigiului apărut prin constatarea unor fapte necesare examinării la care instanța urma să contribuie, or prin prisma art. 118 alin. (5) CPC, în caz de necesitate instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 iulie 2017, a fost respinsă cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil (f.d. 114, 115-122).

Pentru a hotărî astfel, instanța de insolabilitate a menționat că lichidatorul nu a ținut cont de faptul că noua Lege a insolabilității a intrat în vigoare abia la data de 15 martie 2013, deoarece legea insolabilității nu are putere retroactivă, evident că la data indicată de lichidator debitorul nu putea să depună cererea introductivă. Cererea introductivă urma a fi depusă după intrarea în vigoare a noii Legi a insolabilității, or Legea insolabilității precedentă nu prevedea atragerea la răspundere subsidiară..

Invocînd ilegalitate acestei hotărîri, la 18 iulie 2017 lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot, a contestat cu recurs hotărîrea instanței de insolabilitate, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 12 iulie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil să fie admisă.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de insolabilitate nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Instanța de recurs reliefează prevederile art. 8 din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, care statuează expres că hotărîrile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Prin urmare, actele pricinii certifică faptul că hotărîrea instanței de insolabilitate contestată, a fost pronunțată la 12 iulie 2017, iar recursul a fost declarant la 18 iulie 2017.

Astfel, instanța de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.

La 31 iulie 2017, în adresa intimă a fost expediată copia recursului, însă pînă la data examinării recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de

lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot, întemeiat și care urmează a fi admis.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2016, s-a dispus inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex”, fiind desemnat în calitate de lichidator Constantin Dogot, iar la 08 iunie 2016, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex”, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil.

Ulterior, în urma examinării cererii lichidatorului, instanța de insolabilitate prin hotărârea din 12 iulie 2017, a respins cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt din speța dată, în raport cu probele anexate la dosar, menționează că instanța de insolabilitate nu a analizat sub toate aspectele circumstanțele pricinii, fapt ce atrage încălcarea dreptului la un proces echitabil.

În susținerea poziției respective, instanța de recurs considera necesar de a contura prevederile art. 248, alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, potrivit cărora dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului instanța de insolabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolubil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate; e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire; f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolabilitate conform prevederilor art. 14; i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Instanța de insolvență menționează faptul că, insolvența unei companii este acea stare a patrimoniului acesteia care se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor scadente.

Prin urmare, potrivit prevederilor art. 10 alin. (1) - (3) din Legea citată, intentarea unui proces de insolvență presupune existența unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvență constă în incapacitatea de plată a debitorului. Temeiul special de intentare a unui proces de insolvență constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activității lui dacă acest fapt este posibil, iar în art. 14, alin. (1) din Legea insolvenței, legiuitorul a stabilit obligația debitorului de a înainta cerere introductivă în situația în care există un temei stabil la art. 10.

Incapacitatea de plată a unei întreprinderi este un criteriu primordial – obligatoriu pentru organele de conducere a companiei, în sensul înaintării unei cereri introductive în instanța de insolvență.

Așadar, ca principiu, competența generală la luarea deciziilor ce privesc societatea aparține administratorului/fondatorului. Acesta din urmă va putea evident să încheie și acte juridice în numele și pe seama societății, indiferent de importanța acestora: de conservare, de administrare sau de dispoziție.

Atunci când, din cauza caracterului excepțional al anumitor acte, legiuitorul a înțeles să stabilească derogări de la această regulă, instituind formalități suplimentare, a făcut acest lucru în mod expres, stabilind obligația debitorului de a înainta cerere introductivă în cazul apariției incapacității de plată.

Prin urmare, Colegiul punctează faptul că, instanța de insolvență a examinat superficial circumstanțele cauzei și argumentele invocate de către lichidatorul debitorului. Or, actele pricinii și anume tabelul definitiv al creanțelor certifică faptul că Societatea cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” are datorii față de creditori în sumă de 107200,89 lei, pe care nu le poate achita, deoarece nu dispune de careva active, fapt demonstrat de către lichidator în cadrul examinării pricinii în instanța de insolvență.

Mai mult decât atât, o altă obligație a administratorului care a fost înlăturat de la administrarea întreprinderii insolventă, în temeiul art. 27 alin. (3) și (4) din Legea insolvenței, este de a transmite administratorului provizoriu, în cel mult 3 zile lucrătoare de la cerere, informațiile solicitate de acesta, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea și la patrimoniul său, precum și documentele activității economice și documentele de evidență contabilă, care vor fi reținute de administratorul provizoriu spre documentare. În cazul în care informațiile și documentele prevăzute la alin. (3) nu sînt prezentate de către membrii organelor de conducere ale debitorului, aceștia vor fi trași la răspundere patrimonială subsidiară și/sau penală, sau contravențională, în modul stabilit de lege, iar administratorul provizoriu desemnat va reconstitui, în măsura

posibilităților, informațiile și/sau documentele, cheltuielile urmînd a fi încasate din contul persoanelor culpabile.

În acest context, actele pricinii și alegațiile lichidatorului atestă faptul că nu au fost transmise la cerere documentele contabile ale debitorului, administratorului/lichidatorului, or acesta este obligația fostului administrator stabilită prin lege.

Colegiul remarcă o atitudine neadecvată și ilegală a organelor de conducere a Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex”, fapt ce generează temeuri în sensul atragerii la răspunderea subsidiară a organelor de conducere a debitorului.

Instanța de recurs menționează că în speță este prezent temeiul stabilit de legiuitor în art. 248, alin. (1), lit. h) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 – nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art. 14. Or, din acte pricinii se distinge că fostul administrator și unic fondator al Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex”, nu a înaintat cerere introductivă, iar inexistența activelor a fost stabilită de administratorul insolvenței.

Prin urmare, instanța de insolvență trebuie să trateze răspunderea subsidiară a organelor de conducere a debitorului, ca o consecință a nerespectării obligațiilor stabilite de lege, în cazul din speță, nerespectarea de către fostul administrator al Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex”, a obligației de a înainta cerere introductivă, în cazul apariției incapacității de plată a întreprinderii.

Instanța de recurs apreciază critic poziția instanței de insolvență prin care a concluzionat că în speță nu este determinabilă data concretă cînd a survenit starea de insolvență a debitorului. Or, În calitate sa de administrator a Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex”, Voloșciuc Iana, în baza statutului societății avea dreptul și obligația de a urmări starea generală a companiei, ce ține de activele și pasivele întreprinderii, mai mult decît atît ea este și unicul fondator al debitorului insolvent.

Colegiul menționează că circumstanțele relatate supra atrag încălcarea dreptului la un proces echitabil, respectarea căruia este accentuată și în jurisprudența constantă a Curții Europene pentru Drepturile Omului.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată. Concomitent, conform art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele care se întemeiază concluziile ei privitor la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

În sprijinul normelor naționale vin și reglementările Curții Europene pentru Drepturile Omului, jurisprudența căreia își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri de a beneficia de respectarea acestor norme, fiind piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

La rejudecarea cauzei, se va ține cont de criticile invocate în textul deciziei și se vor înlătura omisiunile admise de instanța de insolabilitate, pentru asigurarea unei judecări corecte și legale a pretențiilor înaintate.

Instanța de recurs punctează că prin prisma prevederilor art. 5 alin. (9) din Legea insolabilității, se va reține că în cazul casării unei hotărâri a instanței de insolabilitate, cu remiterea cauzei la rejudecare, rejudecarea se va face de alt complet al instanței de insolabilitate (alt judecător).

Din considerentele menționate, având în vedere faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot, a casa hotărârea instanței de insolabilitate, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Se admite recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 iulie 2017, în cadrul procesului de insolabilitate intentat în privința Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex”, cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Rasmat Impex” – Constantin Dogot, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolabil, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în instanța de insolabilitate – Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valentina Clevadi

judecători

Galina Stratulat

Iulia Sîrcu

Maria Ghervas

Iuliana Oprea